

Věc C-430/24 [Badžanova]ⁱ

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

19. června 2024

Předkládající soud:

Sofijski rajonen sad (Bulharsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

19. června 2024

Navrhovatelka:

K. P. V.

USNESENÍ

č. 25215

Sofie, 19. června 2023

Okresní soud v Sofii (Sofijski rajonen sad, Bulharsko), občanskoprávní oddělení,
28. senát [omissis]

[omissis]

[omissis] s přihlédnutím k následujícímu:

- 1 Řízení se řídí čl. 267 [prvním] pododstavcem SFEU.
- 2 Týká se výkladu pravidel o mezinárodní příslušnosti v občanských věcech uvedených v článku 7 nařízení (EU) č. 1215/2012 a otázky, zda členské státy mohou omezit mezinárodní příslušnost stanovenou v tomto ustanovení.

1. Účastníci řízení:

3 1.1. Navrhovatelka:

ⁱ Název projednávané věci je fiktivní. Neodpovídá skutečnému jménu žádného z účastníků řízení.

4 Navrhovatelkou v projednávané věci je bulharská státní příslušnice **K. P. V** s trvalou adresou registrovanou v P., Bulharsko, která uvádí, že má obvyklý pobyt v L., Francie.

5 [omissis]

6 1.2. Dlužník:

7 Dlužník (osoba, která by v případném pozdějším řízení o žalobě byla žalovaným) zatím není účastníkem řízení, jelikož se jedná o jednostranné řízení a dlužníkovi bude možnost k účasti na řízení poskytnuta až po vydání platebního rozkazu jakožto rozhodnutí ve věci samé (viz body 32 a 33 rozsudku ze dne 9. září 2022, Toplofikatsia Sofia a další, C-208/20 a C-256/20).

8 Jako odůvodnění toho, že daná věc má mezinárodní prvek, je však třeba uvést, že návrh směřuje proti **Deutsche Lufthansa AG**, [omissis], což je společnost se sídlem v Německu, jejíž ústřední správa se, jak známo, nachází ve Frankfurtu nad Mohanem.

2. Návrhová žádání účastníků řízení

9 Žalobkyně se domáhá náhrady za zrušení jednoho letu v rámci cesty sestávající z několika úseků, která měla začít v [omissis] ve Francii a skončit přistáním na letišti v Sofii v Bulharsku. Mimoto požaduje úroky z prodlení.

3. Vnitrostátní právo

10 **3.1. Občanský soudní řád (Graždanski procesualen kodeks, dále rovněž jen „GPK“)** [vyhlášen v Úředním věstníku (Daržaven vestnik, dále jen „DV“) č. 59 ze dne 20. července 2007, účinný od 1. ledna 2008, naposledy pozměněn DV č. 39 ze dne 1. května 2024]:

Doručování obchodníkům a právnickým osobám

11 **Článek 50** (1) Místem doručování obchodníkům a právnickým osobám zapsaným v příslušném rejstříku je poslední adresa zapsaná v rejstříku.

(2) Pokud daná osoba svou adresu opustila a její nová adresa není zapsána v rejstříku, všechna oznámení se založí do spisu a považují se za řádně doručena. [...]

Doručování cizincům pobývajícím v tuzemsku

12 **Článek 53** Cizincům pobývajícím v tuzemsku se doručuje na adresu oznámenou příslušným správním orgánům.

Vydání platebního rozkazu

13 **Článek 411** (1) [[*omissis*] doplněn [*omissis*] č. 100/2019] Návrh se podává u okresního soudu (rajonen sad), v jehož obvodu má dlužník svou trvalou adresu nebo sídlo, přičemž tento soud i bez návrhu ve lhůtě tří dnů ověří svou místní příslušnost. Návrh proti spotřebiteli se podává u soudu, v jehož obvodu má spotřebitel svou aktuální adresu, nebo, nemá-li aktuální adresu, svou trvalou adresu. Má-li soud za to, že mu věc nepřísluší, postoupí ji neprodleně příslušnému soudu.

(2) (změněn – DV č. 50/2015) Soud návrh přezkoumá při přípravném jednání a ve lhůtě stanovené v odstavci 1 vydá platební rozkaz, ledaže:

1. [*omissis*] návrh nespĺňuje podmínky stanovené v článku 410 a navrhovatel neodstraní vady ve lhůtě tří dnů od vyrozumění;
2. návrh je v rozporu se zákonem nebo dobrými mravy;
3. [*omissis*] uplatněná pohledávka se zakládá na zneužívajícím ujednání obsaženém ve spotřebitelské smlouvě nebo v tomto ohledu existuje důvodné podezření;
4. [*omissis*] dlužník nemá trvalou adresu nebo sídlo na území Bulharské republiky;
5. [*omissis*] dlužník nemá obvyklý pobyt nebo stálou provozovnu na území Bulharské republiky.

(3) Je-li návrhu vyhověno, vydá soud platební rozkaz, jehož opis se doručí dlužníkovi.

Opravný prostředek

14 **Článek 413** (1) Proti platebnímu rozkazu nelze s výjimkou části týkající se nákladů řízení podat opravný prostředek.

(2) [*omissis*] Proti usnesení, kterým se zcela nebo zčásti zamítá návrh na vydání platebního rozkazu, může navrhovatel podat stížnost; její opis určený k doručení nemusí být přiložen.

15 **3.2. Obchodní zákoník (Targovski zakon) (dále rovněž jen „TZ“)** (DV č. 48 ze dne 19. června 1991, naposledy pozměněn DV č. 41 ze dne 10. května 2024):

Pobočka zahraniční osoby

16 **Článek 17a** [*omissis*] (1) Pobočka zahraniční osoby, která je podle svého vnitrostátního práva do rejstříku zapsána s oprávněním k výkonu obchodní činnosti, se zapisuje do obchodního rejstříku.

(2) Návrh na zápis musí kromě údajů uvedených v čl. 17 odst. 2 obsahovat tyto údaje:

1. [omissis] právní formu, obchodní firmu nebo název a sídlo zahraniční osoby, jakož i obchodní firmu pobočky, pokud se liší od obchodní firmy zahraniční osoby;
 2. rejstřík a číslo, pod nímž je zahraniční osoba zapsána, stanoví-li tak použitelné právo;
 3. vnitrostátní právo použitelné na zahraniční osobu, pokud to není právo členského státu Evropské unie;
 4. osoby, které zahraniční osobu zastupují podle rejstříku, ve kterém je zapsána, pokud takový rejstřík existuje, způsob zastupování jakož i likvidátoři a insolvenční správci a jejich pravomoci.
- 17 **3.3. Zákon o rejstříku BULSTAT (Zakon za registar BULSTAT) (DV č. 39 ze dne 10. května 2005, naposledy pozměněn DV č. 84 ze dne 6. října 2023):**
- 18 **Článek 3 (1) Do rejstříku BULSTAT se zapisují: [...]**
5. zahraniční právnické osoby:
- a) které v tuzemsku vykonávají hospodářskou činnost, a to i prostřednictvím stálé provozovny, stálého zařízení nebo stálého objektu, nebo [...]
- 19 **Článek 7 (1) [omissis] U osob uvedených v čl. 3 odst. 1 bodech 1 až 8 a odst. 2 a 3 se do rejstříku BULSTAT zapisují tyto údaje a skutečnosti: [...]**
7. sídlo a adresa vedení
 8. [omissis] korespondenční adresa, jakož i telefonní číslo, fax a e-mailová adresa;
 9. adresa místa výkonu činnosti nebo nemovitosti [...]
- 20 **3.4. Zákon o daňovém řízení a řízení ve věcech sociálního zabezpečení (Danačno-osiguriteln procesualen kodeks) (DV č. 105 ze dne 29. prosince 2005, naposledy pozměněn DV č. 36 ze dne 23. dubna 2024):**
- 21 **§ 1. Pro účely tohoto procesního řádu se:**
5. „stálou provozovnou“ rozumí
 1. stálé místo (ve vlastnictví, pronajaté nebo užívané na jiném základě), jehož prostřednictvím zahraniční osoba zcela nebo zčásti vykonává hospodářskou činnost v tuzemsku, například: sídlo vedení; pobočka; obchodní zastoupení registrované v tuzemsku; kancelář; advokátní kancelář; ateliér; výrobní závod; dílna (továrna); obchod; sklad zboží; opravna; montovna; staveniště; důl; kamenolom; vrt, naleziště ropy nebo

zemního plynu, naleziště nebo jiná lokalita sloužící k využívání přírodních zdrojů;

2. výkon činnosti v tuzemsku osobami oprávněnými uzavírat smlouvy jménem zahraničních osob, s výjimkou činností zmocněnců s nezávislým postavením podle kapitoly 6 obchodního zákoníku;
3. trvalé provádění obchodních transakcí s místem plnění v tuzemsku, a to i v případě, že zahraniční osoba nemá stálého zástupce, resp. stálé místo výkonu činnosti.“

22 **3.5. Zákon o podpoře investic** (Zakon za nasarčavane na investiciite) (DV č. 97 ze dne 24. října 1997, naposledy pozměněný DV č. 20 ze dne 8. března 2024):

23 „**Článek 24** [omissis] (1) Zahraniční osoby, které jsou podle právních předpisů svého státu oprávněny vykonávat obchodní činnosti, mohou v tuzemsku zřizovat obchodní zastoupení, která musí být zaregistrována u bulharské obchodní a průmyslové komory.

(2) Zastoupení uvedená v odstavci 1 nejsou právníckými osobami a nesmí vykonávat hospodářskou činnost.

(3) Obchody, které zahraniční osoba uzavře s tuzemskými osobami pro potřeby zastoupení, které zaregistrovala v souladu s odstavcem 1, se provádějí podle pravidel vztahujících se na obchody mezi tuzemskými osobami.“

24 **3.6. Vnitrostátní judikatura:**

25 Citována je judikatura Nejvyššího kasačního soudu (Varchoven kasacionen sad, Bulharsko) týkající se konkrétních případů, která není závazná. Mimoto je citována judikatura soudu příslušného k přezkumu rozhodnutí předkládajícího soudu v řízeních o vydání platebního rozkazu – Městského soudu v Sofii (Sofijski gradski sad, Bulharsko). [omissis].

26 **3.6.1. Usnesení č. 547 Nejvyššího kasačního soudu (Varchoven kasacionen sad) ze dne 22. srpna 2013** [omissis]

27 „Závěr odvolacího soudu, že návrh nesplňuje ani požadavek stanovený v čl. 411 odst. 2 bodě 3 GPK, ani požadavek stanovený v čl. 411 odst. 2 bodě 4 GPK, protože dlužník má sídlo v zahraničí, implicitně obsahuje rozhodnutí soudu o tom, že zahraniční společnost – navzdory zápisu její pobočky v Bulharsku – nemá stálou provozovnu, a současně odráží názor soudu, že k zamítnutí návrhu na vydání platebního rozkazu postačuje splnění jedné ze dvou negativních podmínek uvedených v čl. 411 odst. 2 bodech 3 a 4 GPK [znění účinné před rokem 2019 (poznámka předkládajícího soudu)]. [...]

28 Podle čl. 411 odst. 2 bodů 3 a 4 GPK je vydání platebního rozkazu podmíněno formální nebo faktickou vazbou dlužníka k území Bulharské republiky: V případě

fyzických osob je to *trvalá adresa nebo obvyklý pobyt* v tuzemsku, v případě právnických osob *sídlo nebo stálá provozovna*. Trvalou adresu nebo sídlo v tuzemsku ve smyslu čl. 411 odst. 2 bodu 3 GPK mohou mít pouze tuzemské osoby. Ověření obvyklého pobytu nebo stálé provozovny na území Bulharské republiky podle čl. 411 odst. 2 bodu 4 GPK se tedy provádí pouze u zahraničních fyzických nebo právnických osob. K vydání platebního rozkazu vůči dlužníkovi (právnické osobě) na územním základě *postačuje existence jedné z vazeb* k bulharskému území, uvedených v čl. 411 odst. 2 bodech 3 a 4 GPK. Tento závěr vyplývá rovněž ze skutečnosti, že v případě existence jednoho z těchto dvou hraničních určovatelů (sídlo nebo stálá provozovna) mohou orgány, které jsou k tomu příslušné, proti dané právnické osobě na bulharském území na základě platebního rozkazu provést nucený výkon rozhodnutí.

- 29 Pobočka je vyčlenění části činnosti obchodníka mimo místo, kde se nachází jeho sídlo. Je součástí podniku obchodníka, který jejím prostřednictvím vykonává obchodní činnost, a práva a povinnosti vznikají obchodníkovi, protože pobočka není právním subjektem. Na základě zápisu pobočky podle článku 17a TZ vykonávají zahraniční právnické osoby činnost rovněž na území Bulharské republiky, z čehož vyplývá, že tam mají stálou provozovnu ve smyslu čl. 411 odst. 2 bodu 4 GPK.
- 30 S ohledem na čl. 411 odst. 2 body 3 a 4 GPK je v případě, že právnická osoba (dlužník) nemá sídlo v tuzemsku, avšak díky pobočce zapsané podle článku 17a TZ tam má stálou provozovnu, třeba „sídlem“ dlužníka ve smyslu článku 411 GPK jako kritérium pro určení místní příslušnosti, pokud jde o návrh [na vydání platebního rozkazu], rozumět sídlo pobočky zahraniční právnické osoby. Ustanovení upravující řízení o vydání platebního rozkazu jsou ve vztahu speciality k obecným ustanovením upravujícím řízení o žalobě v občanskoprávních věcech. Z tohoto důvodu nelze při určení soudu, který je místně příslušný k rozhodnutí o návrhu na vydání platebního rozkazu, *per analogiam* použít článek 20 TZ.
- 31 S ohledem na výše uvedené má předkládající senát za to, že na předběžné otázky je třeba odpovědět následovně: Platební rozkaz lze vydat vůči dlužníkovi – zahraniční právnické osobě, která má pobočku zapsanou v tuzemsku, protože na základě čl. 411 odst. 2 bodů 3 a 4 GPK je třeba „sídlem“ dlužníka ve smyslu článku 411 GPK, podle kterého se určuje místně příslušný soud, rozumět sídlo pobočky zahraniční právnické osoby (dlužníka).“
- 32 **3.6.2. Usnesení č. 60275 Nejvyššího kasačního soudu (Varchoven kasacionen sad) ze dne 3. prosince 2021 [omissis]**
- 33 „Podle článku 53 GPK se cizincům pobývajícím v tuzemsku doručuje na adresu oznámenou příslušným správním orgánům. Podle judikatury týkající se uplatňování článku 53 GPK toto ustanovení vychází z existence adresy, která byla oznámena takovému příslušnému správnímu orgánu, jako je Agentura pro veřejné registry (Agencija po vpisvanijata, Bulharsko), která vede a provozuje rejstřík BULSTAT jakožto jediný elektronický ústřední registr pro jednotnou identifikaci

všech fyzických a právnických osob a jiných právních entit, které na území Bulharské republiky vykonávají příslušnou činnost. Podle [omissis] zákona o rejstříku BULSTAT jsou registrované adresy zahraničních fyzických osob, které v Bulharsku vlastní nemovitosti, *adresami určenými pro vnitrostátní korespondenci dané osoby se všemi státními institucemi, z čehož vyplývá právní význam adresy zapsané do rejstříku BULSTAT jakožto registrace adresy ve smyslu GPK.*“

- 34 **3.6.3. Usnesení č. 18898 Městského soudu v Sofii (Sofijski gradski sad) ze dne 25. září 2014 vydané v odvolacím řízení vedeném ohledně občanskoprávní věci č. 5383/2014** [omissis]
- 35 „Splnění negativních podmínek stanovených v čl. 411 odst. 2 bodech 3 a 4 GPK soud zkoumá i bez návrhu, a v případě splnění některé z těchto podmínek se vydání platebního rozkazu zamítne. Podle uvedených ustanovení se platební rozkaz nevydá, pokud dlužník nemá sídlo nebo stálou provozovnu na území Bulharské republiky. V projednávané věci navrhovatel za dlužníka označil obchodního zástupce společnosti Turkish Airlines pro Bulharskou republiku, zapsaného do obchodního rejstříku vedeného bulharskou obchodní a průmyslovou komorou, „T. H. Y.“. Podle čl. 24 odst. 1 zákona o podpoře investic mohou zahraniční osoby, které jsou podle svých vnitrostátních právních předpisů oprávněny vykonávat obchodní činnost, v tuzemsku zřizovat obchodní zastoupení, která musí být zaregistrována u bulharské obchodní a průmyslové komory, a podle čl. 24 odst. 2 *nejdou tato zastoupení právníckými osobami a nesmí vykonávat hospodářskou činnost. Hospodářskou činnost vykonává samotný obchodník, a nikoli obchodní zastoupení. Negativní podmínky* pro vydání platebního rozkazu uvedené v čl. 411 odst. 2 bodech 3 a 4 GPK *jsou splněny*, v důsledku čehož je stížnost neopodstatněná a napadené usnesení je třeba potvrdit.“
- 36 Senáty Okresního soudu v Sofii (Sofijski rajonen sad) se zčásti řídí naposledy citovaným usnesením a zčásti vydávají platební rozkazy [i] proti zahraničním osobám, jejichž jedinou vazbou k území Bulharské republiky je obchodní zastoupení registrované u bulharské obchodní a průmyslové komory.

4. Skutkový stav

- 37 Navrhovatelka tvrdí, že si u dlužníka zakoupila letenku, a navzdory pokynům, které jí udělil soud, odmítá uvést, jakým způsobem koupí uskutečnila. V reakci na pokyny předkládajícího soudu se pouze dovolává obecných pravidel pro určení příslušnosti stanovených v článku 7 nařízení (EU) č. 1215/2012 a tvrdí, že k založení příslušnosti soudu v projednávané věci postačuje skutečnost, že její let měl přistát v Sofii, a že se neuplatní žádná jiná omezení stanovená vnitrostátním právem.
- 38 Letenka předložená v průběhu řízení pochází z internetové stránky dopravce, byla vystavena ve francouzském jazyce a dne 28. září 2022 byla odeslána z e-mailové adresy online@booking.lufthansa.com. Na letence je vyznačen rezervační kód

UOVOI6 a jsou v ní uvedeny lety z letiště [omissis] dne 19. prosince 2022 v 10:50 hodin na letiště ve Frankfurtu nad Mohanem a dne 19. prosince 2022 ve 14:20 hodin z posledně uvedeného letiště na letiště v Sofii.

- 39 Navrhovatelka tvrdí, že let nebyl uskutečněn, a dne 23. prosince 2022 dopravci e-mailem zaslala stížnost.
- 40 Podle informací získaných pomocí elektronického systému rejstříku BULSTAT je budoucí dlužník, Deutsche Lufthansa AG, společnost založená podle německého práva, která v Bulharsku provozuje „podnikové poradenství a jiné hospodářské činnosti“. Tato společnost v Bulharsku neprovedla formální zápis pobočky podle obchodního zákoníku a má registrovanou stálou provozovnu s adresou [v] Sofii. [omissis]
- 41 5. VZTAH K UNIJNÍMU PRÁVU A POTŘEBA VÝKLADU:**
- 42 5.1. První otázka – omezení příslušnosti**
- 43 Potřeba výkladu vyplývá z nutnosti vyjasnit, v jakých mezích mohou vnitrostátní zákonodárci omezit příslušnost svých soudů k vedení některých řízení, pokud tato řízení spadají do věcné působnosti nařízení (EU) č. 1215/2012. Je třeba vyjasnit, do jaké míry nařízení vytváří jednotný režim za účelem úplné harmonizace pravidel pro určení příslušnosti, nebo zda pouze zavádí rámcová pravidla pro zákonodárce jednotlivých členských států.
- 44 Bulharské právo obsahuje zvláštní pravidla pro určení příslušnosti týkající se vnitrostátního řízení o vydání platebního rozkazu (rozkazu k zaplacení), která vylučují vydání těchto rozkazů v případech, kdy dlužník v tuzemsku nemá zaregistrovanou trvalou adresu, respektive sídlo nebo obvyklý pobyt, respektive registrovanou stálou provozovnu. Pravidla pro určení příslušnosti tak, pokud jde o toto zvláštní řízení, vylučují alternativní mezinárodní příslušnost jiných soudů, která je stanovena například v článku 7 nařízení (EU) č. 1215/2012, ačkoli nařízení ji výslovně připouští.
- 45 Vyvstává proto i otázka, zda je toto omezení, které bylo zavedeno ve vnitrostátním právu konkrétního členského státu, přípustné, a to s ohledem na judikaturu Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) (není třeba citovat jednotlivé rozsudky, protože se jedná o uznávanou zásadu), podle které musí být pravidla pro určení příslušnosti upravena jednotně a musí být vysoce předvídatelná. Ustanovení čl. 5 odst. 1 nařízení v této souvislosti podle všeho vyžaduje, aby vnitrostátní soudy byly k rozhodování sporů uvedených v příslušných oddílech nařízení příslušné bez ohledu na své vnitrostátní právo. Obdobný názor zřejmě lze dovodit i z postojů, které Soudní dvůr zaujal v bodech 31 až 34 rozsudku ze dne 25. února 2021, Markt24, C-804/19, a v bodě 27 usnesení ze dne 13. prosince 2023, Avdžilov, C-319/23, a to že pravidla o určení mezinárodní příslušnosti stanovená v nařízení (EU) č. 1215/2012 je třeba bez ohledu na úvahy o ochraně případně znevýhodněných stran uplatňovat jednotně.

- 46 Na druhou stranu však řízení o vydání platebního rozkazu jakožto zvláštní jednostranné řízení vždy vyžaduje zvláštní omezení a podmínky, za kterých lze tohoto zjednodušeného postupu soudní ochrany využít. Ve většině vnitrostátních právních řádů je tento postup například možný pouze v případě peněžitých pohledávek nebo v případě určitého omezeného okruhu jiných nároků. Pokud je možné omezit oblast působnosti tohoto řízení v závislosti na předmětu (*ratione materiae*), měly by členské státy rovněž být oprávněny omezit oblast jeho působnosti v závislosti na místě (*ratione loci*).
- 47 S ohledem na obě tyto argumentační linie přicházející v úvahu musí Soudní dvůr vyjasnit, zda mezinárodní příslušnost v občanských věcech stanovená v nařízení (EU) č. 1215/2012 představuje pouze maximální rámec příslušnosti vnitrostátních soudů vymezený unijním právem, nebo zda naopak zakládá subjektivní právo žalobců zahájit soudní řízení proti žalovaným, na které se vztahuje některá z hypotéz uvedených v tomto nařízení (tj. zda se jedná se o úplnou harmonizaci). Vystává proto otázka, zda ustanovení obsažená v nařízení, zejména čl. 7 body 1 a 5, který se použije na skutkové okolnosti věci v původním řízení, s ohledem na obecný rámec příslušnosti stanovený v čl. 5 odst. 1 nařízení připouštějí takové vnitrostátní právní normy, jako je čl. 411 odst. 2 body 4 a 5 GPK, které stanoví jiné, omezenější důvody zakládající příslušnost.
- 48 **5.2. Druhá a třetí otázka – výklad pojmu „pobočka, zastoupení nebo provozovna“ a jeho význam pro výklad vnitrostátního práva**
- 49 Vzhledem k mezinárodní povaze věci, přijetí unijních právních aktů v oblasti mezinárodní příslušnosti soudů a rozporné praxi bulharských soudů, pokud jde o pojem „stálá provozovna“, musí předkládající soud bez ohledu na odpověď na první otázku prověřit, v jakých mezích může být pro účely výkladu pojmu „stálá provozovna“ zahraniční právnické osoby podle čl. 411 odst. 2 bodu 5 GPK užitečný pojem „pobočka, zastoupení nebo provozovna“ ve smyslu čl. 7 bodu 5 nařízení (EU) č. 1215/2012. Za tímto účelem je třeba odpovědět [na otázku], zda je pojem „pobočka, zastoupení nebo provozovna“ autonomním pojmem unijního práva, který určuje i význam pojmů používaných ve vnitrostátním právu, nebo zda je spojen s definicí těchto institutů ve vnitrostátním právu a zohledněny jsou pouze určité obecné znaky, které jsou upraveny v unijním právu.
- 50 Soudní dvůr pojem „pobočka, zastoupení nebo provozovna“ uvedený v čl. 7 bodě 5 nařízení nevykládal často. V bodě 33 rozsudku ze dne 11. dubna 2019, Ryanair DAC, C-464/18, jsou uvedena tři kritéria pro případ, že se mezinárodní příslušnost určuje podle místa, kde se nachází pobočka. Prvními dvěma kritérii jsou organizační samostatnost a materiální zabezpečení pobočky a třetí kritérium se týká otázky, zda právní vztah vzniká v souvislosti s činnostmi pobočky, které musí být vykonávány v členském státě, ve kterém se nachází. Z těchto kritérií je patrné, že Soudní dvůr má v souladu s výkladem, který uvedl v bodě 11 svého rozsudku ze dne 6. října 1976, [Industrie Tessili Italiana Como], 12/76, za to, že pojem „pobočka, zastoupení nebo provozovna“ má v rámci unijního práva

autonomní význam a musí být do právního řádu všech členských států převzat stejným způsobem.

- 51 Je-li tomu tak a pokud jde o mezinárodní příslušnost v občanských věcech, což je oblast, která byla harmonizována nařízením (EU) č. 1215/2012, mělo by se mít za to, že pojmy používané v podobném smyslu musí mít ve vnitrostátních právních řádech stejný význam. Tento závěr činí problematickým názor bulharského Nejvyššího kasačního soudu (Varchoven kasacionen sad) uvedený v usnesení z prosince 2021 citovaném výše v bodech 32 a 33, který vylučuje souvislost mezi existencí registrované adresy a činností stálé provozovny, která podle rozsudku Ryanair DAC, C-464/18, zmíněného v předchozím bodě, musí souviset s právním vztahem tvořícím předmět sporu, aby vedla k založení příslušnosti. Předkládající soud proto musí ověřit, zda má daný pojem v rámci Unie jednotný význam a zda je ho pro účely výkladu vnitrostátních právních předpisů, které stanoví jiná kritéria pro určení příslušnosti, než jsou kritéria stanovená v unijním právu (v případě, že bude první otázka zodpovězena v tom smyslu, že je to možné) třeba použít v tomto významu.
- 52 Posledně uvedené by mělo být možné, jelikož výklad vnitrostátního práva nesmí ohrozit účinnost unijního práva. Vzhledem k tomu, že v projednávané věci mají pravidla pro určení mezinárodní příslušnosti zajistit ochranu žalovaného, ale i předvídatelnost příslušného soudu, může přijetí vnitrostátních pravidel pro určení příslušnosti, která se velmi liší od pravidel stanovených v nařízení (EU) č. 1215/2012, omezit ochranu, kterou má zaručit článek 5 uvedeného nařízení. Je tedy třeba odpovědět rovněž na otázku, zda vnitrostátní pojem „stálá provozovna“ musí být v projednávané věci s ohledem na povinnosti vyplývající z rozsudku ze dne 13. listopadu 1990, *Marleasing*, C-106/89, nutně vykládán v souladu s výkladem tohoto pojmu poskytnutým Soudním dvorem.
- 53 V projednávané věci jde v podstatě o otázku, zda lze příslušnost vyvozovat z požadavku stanoveného vnitrostátní judikaturou, a to existence vlastní organizace a jejího formálního zápisu, nebo zda je nezbytně nutné, aby byla založena na základě věcné souvislosti mezi činností samostatné organizační jednotky (pobočka, zastoupení) a předmětem řízení. Zdá se, že v tomto smyslu je výklad Soudního dvora podstatně restriktivnější.
- 54 Předkládající senát musí pojem „stálá provozovna“ vyložit i v případě, že první otázka bude zodpovězena v tom smyslu, že je příslušný jakožto soud místa plnění dotčené smlouvy, a to aby mohl posoudit, zda lze platební rozkaz, který bude popřípadě vydán, v projednávané věci doručit zaměstnancům odpůrkyně působícím v této stálé provozovně. Proto je rovněž třeba vyjasnit, zda tato stálá provozovna může v případě, že vyvíjí činnost v jiné oblasti, než je oblast, do které spadá právní vztah, o který účastníci řízení vedou spor před soudem, sloužit pro účely korespondence s dotyčným účastníkem řízení.
- 55 **5.3. Rozhoduje existence „pobočky, zastoupení nebo provozovny“ i o místní příslušnosti soudů v rámci členského státu?**

- 56 Soudní dvůr v bodě 30 svého rozsudku ze dne 3. května 2007, *Color Drack*, C-386/05, konstatoval, že pokud pravidla o určení mezinárodní příslušnosti v občanských věcech stanoví příslušnost soudu místa (a nikoli státu), kde nastala určitá skutečnost, určují tato pravidla nejen mezinárodní příslušnost soudů mezi různými státy, ale i místní příslušnost ve vztahu k ostatním soudům téhož státu.
- 57 Zatím neexistuje žádné rozhodnutí o tom, zda se toto obecné pravidlo vztahuje i na řízení zahájená „v místě, kde se nachází pobočka“, v důsledku čehož je třeba položit tuto otázku.
- 58 **5.4. Jak soud i bez návrhu zkoumá [svou] příslušnost v jednostranných řízeních?**
- 59 A konečně v projednávané věci vyvstává rovněž otázka, jakým způsobem lze chránit zájmy dlužníka (odpůrce), který aktuálně není účastníkem řízení, pokud jde o příslušnost soudu, u kterého bylo zahájeno řízení. Podle čl. 28 odst. 1 nařízení (EU) č. 1215/2012 vnitrostátní soudy rozhodnou o své příslušnosti v řízeních, na která se toto nařízení vztahuje, až poté, co protistraně poskytl příležitost vznést námitku nepřislušnosti. Jedinou výjimkou stanovenou z tohoto obecného pravidla jsou případy výlučné příslušnosti podle článku 24 nařízení.
- 60 Soudní dvůr však zároveň v bodech 32 a 33 svého rozsudku ze dne 9. září 2021, *Toplofikatsia Sofia* [a další], C-208/20 a C-256/20, konstatoval, že nařízení (EU) č. 1215/2012 se nepoužije na pravidla o nabytí právní moci soudních rozhodnutí poté, co byla vydána, a na možnost jejich zrušení a prohlášení za neplatná. S ohledem na výše uvedené nemá soud možnost přezkoumat námitku dlužníka, že je mezinárodně nepřislušný, po vydání platebního rozkazu a podle vnitrostátního práva nemá možnost vyzvat dlužníka, aby se vyjádřil, před vydáním platebního rozkazu. Za této situace vyvstává otázka, zda je pravidlo stanovené v čl. 28 odst. 1 tohoto nařízení v takovém jednostranném řízení, jako je řízení o vydání platebního rozkazu, vůbec použitelné, nebo zda soud musí v těchto případech o své příslušnosti rozhodnout, aniž vyčká vyjádření žalovaného.
- 61 S ohledem na výše uvedené má předkládající senát za to, že musí přerušit řízení a na základě čl. 267 prvního pododstavce SFEU předložit Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu unijního práva.
- 62 Z těchto důvodů Okresní soud v Sofii (*Sofijski rajonen sad*), 28. senát, na základě čl. 267 [prvního] pododstavce SFEU

ROZHODL TAKTO:

- 63 Řízení [*omissis*] se **přerušuje** do vydání rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie o níže uvedených předběžných otázkách.
- 64 **Soudnímu dvoru Evropské unie se předkládají** následující otázky týkající se výkladu unijního práva:

- 65 1. Musí být čl. 7 bod 1 písm. a) a bod 5 ve spojení s čl. 5 odst. 1 nařízení (EU) č. 1215/2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (přepřelované znění) [dále jen „nařízení (EU) č. 1215/2012“] vykládán v tom smyslu, že

stanoví kogentní pravidla týkající se příslušnosti soudů členských států v rámci Unie, která nelze vyloučit na základě vnitrostátních právních předpisů o zvláštních druzích zjednodušených řízení, pro něž jsou rovněž stanoveny zvláštní podmínky týkající se příslušnosti vnitrostátních soudů?

- 66 2. Musí být bez ohledu na odpověď na první otázku čl. 7 bod 5 nařízení (EU) č. 1215/2012 v souladu s rozsudkem ze dne 11. dubna 2019, Ryanair DAC, C-464/18, vykládán v tom smyslu, že

pojem „pobočka, zastoupení nebo jiná provozovna“ je autonomním pojmem unijního práva, a pokud ano, jaký má tento pojem význam v souvislosti s požadavkem, aby byla smlouva uzavřena v rámci činnosti dané provozovny?

- 67 3. V případě záporné odpovědi na první otázku – tedy nejsou-li uvedena pravidla kogentní – a kladné odpovědi na první část druhé otázky, musí být čl. 7 bod 5 nařízení (EU) č. 1215/2012 v souladu s rozsudkem ze dne 13. listopadu 1990, Marleasing, C-106/89, vykládán v tom smyslu, že

vnitrostátní právní předpisy, které stanoví soudní příslušnost na základě existence „stálé provozovny“ v určitém členském státě, musí být, pokud jde o tento pojem, vykládány v souladu s výkladem pojmu „pobočka, zastoupení nebo provozovna“ podaným Soudním dvorem Evropské unie?

- 68 4. Musí být čl. 7 bod 5 nařízení (EU) č. 1215/2012 vykládán v tom smyslu, že

za účelem určení příslušnosti k projednání žalob podaných proti pobočce, zastoupení nebo provozovně stanoví nejen rozdělení příslušnosti mezi členskými státy Evropské unie, ale i rozdělení místní příslušnosti mezi soudy každého státu?

- 69 5. Musí být čl. 28 odst. 1 nařízení (EU) č. 1215/2012 v souladu s pokyny uvedenými v rozsudku ze dne 9. září 2021, Toplofikatsia Sofia [a další], C-208/20 a C-256/20, vykládán v tom smyslu, že

soudu neumožňuje, aby v takových jednostranných vnitrostátních řízeních, jako jsou řízení o vydání platebního rozkazu, ve kterých se odpůrce stává účastníkem řízení až po vydání soudního rozhodnutí, rozhodl o své příslušnosti až po pokusu o doručení soudního rozhodnutí odpůrci?

70 [omissis]

71 [omissis]

72 [omissis]